

Complexnummer: 515198

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Laarwoud

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

515199, 515200, 515201, 515202, 515203

Woonplaats

Zuidlaren

Gemeente

Tynaarlo

Provincie

Drenthe

Locatie van het hoofdobject

't Laarwoud 1, 9471 AV te Zuidlaren

Complexomschrijving

HISTORISCHE BUITENPLAATS LAARWOUD te Zuidlaren

Omschrijving:

De havezathe Laarwoud, XVII of ouder, bestaat uit een omgracht huis met zijpaviljoens gelegen in een langgerekt geometrisch park (XVIII), dat in de 19de eeuw enigszins verlandschappelijk is en in de jaren '60 van de 20ste eeuw verkleind werd door de bouw van het grote tentoonstellingscomplex Prins Bernhardhoeve. Fraai oud geboomte. Ten noorden van het huis staat, net buiten de gracht, het koetshuis; verder geen opstallen die het beschermen waard zijn; er zijn geen moestuinen en boomgaarden meer. De buitenplaats ligt in de bebouwde kom bij de kerk direct ten oosten van het centrum en wordt omgeven door bebouwing; alleen aan de oostzijde grenst het complex aan open gebied. Laarwoud was, in een bescheidener vorm, oorspronkelijk eigendom van de familie Van Selbach. In 1750 werd het goed gekocht door Alexander Carel van Heiden, op wiens verzoek het recht van havezathe van het huis Vledderinge werd verlegd naar Laarwoud. Door vererving kwam het huis aan de familie De Milly van Heiden Reinestein, die het tot 1905 bewoonde, waarna de gemeente het in 1915 met bijbehorende tuinen en bos aankocht als ambtswoning voor de burgemeester. Na de restauratie, vanaf 1955 tot 1958, werd Laarwoud als raadhuis van de gemeente Zuidlaren (tegenwoordig Tynaarlo) in gebruik genomen. Deze functie heeft het huis gehouden tot medio 2004, toen het opnieuw in particuliere handen kwam.

De historische buitenplaats Laarwoud omvat de volgende onderdelen: HUIS (1), PARKAANLEG (2), KOETSHUIS (3), INRIJHEK (4) en SOKKEL (5).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Binnen het complex bevinden zich de volgende elementen, die niet het beschermen waard zijn: de nieuwe aanbouw (uitbreiding gemeentehuis) aan de oostgevel van het koetshuis, de nieuwe bakstenen brug voor het huis, de nieuwe houten brug achter het huis en de nieuwe tuinrichtingen en verhardingen voor het huis en het koetshuis, inclusief de parkeerplaats.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Waardering:

De buitenplaats Laarwoud is van algemeen belang vanwege de ouderdom en de cultuurhistorische en landschappelijk-visuele waarden van de 18de-eeuwse geometrische parkaanleg, vooral in relatie tot het dorp Zuidlaren; het oud geboomte is indrukwekkend.

Monumentnummer*: 515199

Status rijksmonument
Inschrijving register* 25 mei 2004
Kadaster deel/nr 82856/13

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Zuidlaren		Tynaarlo		Drenthe			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
't Laarwoud	1			9471 AV	Zuidlaren		
't Laarwoud	3			9471 AV	Zuidlaren		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Zuidlaren		G				1979	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1:

HUIS, bestaande uit een rechthoekig middenblok, XVII, en symmetrisch aan weerszijden een vierkant hoekpaviljoen, XVIIIId; middenblok: baksteen; twee bouwlagen van 7 traveeën onder hoog schilddak met nieuwe verglaasde donkere pannen; twee schoorstenen met ingesneden hoeken en kappen met smeedwerk; meerruitsvensters; ingangspartij met half rond bovenlicht met waaierroeden; boven de lijstgoot over drie traveeën een driehoekig houten fronton met staand ovaal venster. Identieke hoekpaviljoens: baksteen; één bouwlaag van 5 traveeën onder twee naast elkaar geplaatste schilddaken, aan voorzijde gesloten; zelfde pannen en ramen als middenblok; vier schoorstenen met ingesneden hoeken en kappen; ingangspartij identiek aan middenblok, alleen smaller; erboven een dakkapel met meerruitsvenster en rond fronton. In het interieur o.m.: schoorsteenmantels, XVIII en XIX en geschilderd cassetteplafond in kamer rechts achter. N.B.: het oostelijke zijpaviljoen is tijdens de restauratie van 1957-58 aanzienlijk gewijzigd, met name aan achter- en zijkant.

Waardering

HUIS van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de ontstaans- en gebruiksgeschiedenis
- vanwege de architectonische gaafheid

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de centrale situering in de historische parkaanleg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel

Monumentnummer*: 515200

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 mei 2004
Kadaster deel/nr	82858/39

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Zuidlaren	Tynaarlo	Drenthe

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Zuidlaren	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zuidlaren	L			820
Zuidlaren	L			821
Zuidlaren	G			4490
Zuidlaren	G			1979
Zuidlaren	G			5900
Zuidlaren	G			5902

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2:

PARKAANLEG, bestaande uit: a. huiseiland b. lanen c. park d. overig gebied

ad a.: het huiseiland is omgeven door een brede vierkante gracht, waarover twee nieuwe bruggen in de centrale as van het huis; de inrichting van het tuindeel aan de voorzijde (noord) van het huis is nieuw; aan de achterzijde is nog een 19de-eeuwse landschappelijke inrichting te vinden: een groot gazon met daaromheen een randbeplanting met heesters, rododendrons en oude bomen, waaronder rode beuk; vroeger bevonden zich achter het huis ook de moestuin en de boomgaard (oude foto's laten een druivenkas zien, die tegen de achtergevel gebouwd was); restanten van oude beukenhagen.

ad b.: de vroegere oprijlaan in de centrale as is verdwenen en vervangen door een nieuwe toegangslaan, die vanuit het dorp (west) komt en eindigt bij het inrijhek. De laan is beplant met enkele rijen jonge linden; klinkerverharding met veldkeitjes langs de randen. Langs de oost- en westarm van de gracht lopen evenwijdige lanen naar het zuiden; een dwarslaan evenwijdig aan de zuidelijke grachtarm verbindt beide lanen; de oostlaan, onverhard en met zowel oude linden als eiken (ook Amerikaanse) beplant, begint in het noorden bij de straatweg en loopt langs de gehele lengte van het zuidelijk parkdeel (zie onder c.); de onverharde westlaan begint bij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het inrijhek en eindigt ter hoogte van de dwarslaan en is beplant met linden; de dwarslaan, evenmin verhard, heeft een onregelmatige beplanting met beuk; ten slotte is er nog een onverharde laan met onregelmatige beplanting in het oostelijke parkdeel (zie onder c.); deze begint op hetzelfde punt als de oostlaan en loopt diagonaalsgewijs naar oost-zuid-oostelijke richting en eindigt bij de weg Hanekamp, die de oostgrens van het complex is.

ad c.: het park bestaat uit drie delen: het voorplein, het zuidbos en het oostbos. Het voorplein is het terrein ten noorden van het huis, dat begrensd wordt door de noordarm van de gracht, het koetshuis, de straatweg (Hunzeweg) en de parkeerplaats; het is gezien de recente inrichting voor de bescherming van ondergeschikt belang; het enige oude element is een leilinde voor het koetshuis en een sokkel. Het zuidbos, XVIII, met een rechthoekige plattegrond ligt direct achter het huiseiland en eindigt abrupt bij de nieuwe hallen van de Prins Bernhardhoeve; het achterbos is erdoor afgesneden en heeft voor de buitenplaats geen betekenis meer; het zuidbos heeft veel oud loofhout en een onderbegroeiing van vooral hulst en rododendron; in het midden van de genoemde dwarslaan beginnen drie rechte zandpaden (zonder duidelijke laanbeplanting), die als patte d'oise in verschillende richtingen uitstralen; de meest oostelijke ligt exact in de centrale as van het huis; enkele dwarspaden; het terrein is licht geaccidenteerd en heeft langs de oostlaan een lage wal; er zijn geen open plekken en waterpartijen. Het oostbos, XVIII, is een groot min of meer vierkant perceel ten oosten van de oostlaan; het wordt verder begrensd door de Hunzeweg, de Hanekamp en het oostelijke verlengde van de dwarslaan; ook hier oud loofhout met onderbegroeiing en wandelpaden in een landschappelijk patroon; min of meer in het verlengde van de zuidgevel van het huis ligt in dit bos een langwerpige vijver met ronde hoeken; de driehoek gevormd door de diagonale laan, de Hunzeweg en de Hanekamp is een weiland omzoomd door een heestersingel.

ad d.: visueel-landschappelijk belangrijke buffers voor de beleving van de buitenplaats zijn: de brink met oude eiken tussen het voorplein en de kerk, en het perceel met jong bos aansluitend aan de zuidkant van het oostbos.

Waardering

PARKAANLEG van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de landschappelijk-visuele waarden, vooral m.b.t. het dorp
- vanwege de 18de-eeuwse geometrische parkaanleg met enkele 19de-eeuwse aanpassingen in landschapsstijl.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515201

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 mei 2004
Kadaster deel/nr	82858/40

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Zuidlaren		Tynaarlo		Drenthe			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
't Laarwoud	5			9471 AV	Zuidlaren		
't Laarwoud	9			9471 AV	Zuidlaren		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Zuidlaren		G				5902	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3:

KOETSHUIS, XVII; op rechthoekige plattegrond; baksteen, de voorgevel witgekalkt; één bouwlaag onder zadeldak met grijze pannen aan voorzijde en rode aan achterkant; voorgevel symmetrisch: in het midden een éénvoudige deur met bovenlicht (meerruitsindeling), links en rechts aan de buitenzijden telkens een ronde dubbele koetsdeur; tussen deze deuren en de middendeur telkens twee halve kruisramen met onderluiken; boven middendeur een dakkapel; boven rechter koetsdeur een sluitsteentje met GvS en parelkroon, XVII. In de zijgevels onder meer ramen met meerruitsverdeling en halve luiken.

Waardering

KOETSHUIS van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- als wezenlijk cultuurhistorisch en -indertijd- functioneel onderdeel van het complex
- vanwege de redelijke mate van gaafheid.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515202

Status rijksmonument
Inschrijving register* 25 mei 2004
Kadaster deel/nr 82858/41

*Woonplaats** Zuidlaren
*Gemeente** Tynaarlo
*Provincie** Drenthe

Locatiennaam Zuidlaren
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Zuidlaren
*Sectie** G
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 5902

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4:

INRIJHEK, opnieuw opgetrokken van oude baksteen, qua vorm 18de-eeuws; aan het einde (vanuit het dorp gezien) van het oprijlaantje als toegang tot het voorplein; kruispijlers met uitkragende plint in een andere kleur baksteen; op overgang een cementen lijst; dekplaten van beton of cement, bekroond door schilddragende leeuwen in zandsteen, XVII; geen hekvleugels.

Waardering

INRIJHEK van algemeen belang

- vanwege de kunsthistorische waarde van de schilddragers
- als cultuurhistorisch en ornamenteel onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515203

Status rijksmonument
Inschrijving register* 25 mei 2004
Kadaster deel/nr 82858/38

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Zuidlaren Tynaarlo Drenthe

Locatiennaam Locatieomschrijving
Zuidlaren

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Zuidlaren G 5902

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5:

SOKKEL, XVIIIb; in het midden van de nieuwe rozenparterre op het voorplein; vierkante zandstenen sokkel met inzwenkende schacht; op de vier vlakken eenvoudig lijstprofiel; vlakken aan boven- en onderzijde voorzien van knorrenlijst.

Waardering

SOKKEL van algemeen belang

- vanwege de ouderdom

- vanwege de kunsthistorische waarde

- vanwege de ornamentele waarde in de aanleg.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Tuinsieraad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument